

OULUN AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Authors **Päivi Karttunen, Tauno Kekäle, Lauri Kujala, Tuija Vasikkaniemi, Sirpa Moitus & Marja-Liisa Saarilampi, Oulun ammattikorkeakoulun itsearviointi (toim.) Sari Ahvenlampi & Pirjo Partanen**

Year of publication **2024**, FINEEC publications **18:2024**

Language **Finnish**

ISBN **978-952-206-877-4 pdf**

1.3 Koulutuksen arviointi ja kehittäminen

- HEI's self-assessment

Koulutuksen kehittämisellä vastaamme työelämän uudistuviin tarpeisiin

Koulutuksen kehittämistä koordinoimme koulutuksen kehittämisryhmässä (luku 1.4), joka järjestää lukukausittain opetuksen kehittäminen -keskustelutilaisuuksia. Tilaisuudet ovat avoimia koko henkilöstölle.

Opettajat kehittävät koulutusta keskeisesti omassa arjessaan Oamkin linjausten mukaisesti, yhteistyössä toistensa kanssa sekä opiskelijapalautteiden pohjalta. Opettajatiimeissä jaetaan myös hyviä käytänteitä. Olemme määritelleet koulutuksen kehittämisvastuita organisaatiouudistuksen yhteydessä (taulukko 3).

Taulukko 1. Koulutuksen kehittämisen vastuut ja tehtävät.

Rooli	Vastuut ja tehtävät
Opiskelija	Tekee huomioita oman osaamisensa kehittymisestä ja osallistuu opintojaksojen ja tutkinto-ohjelman kehittämiseen palautteen antajana ja kehittäjänä.
Opettaja	Kehittää omaa ja tiimensä opetusta. Hyödyntää opiskelijapalautteet. Osallistuu tutkinto-ohjelman kehittämiseen.
Opintovastaava	Vastaa tutkinto-ohjelman opetussuunnitelman toteutumisesta. Osallistuu tutkinto-ohjelman palautteiden läpikäyntiin. Seuraa tutkinto-ohjelman tunnuslukuja.
Tiimipäällikkö	Osallistuu opetussuunnitelmien kehittämiseen. Vastaa opetussuunnitelman mukaisesta toiminnasta. Vastaa myös muun kuin tutkintoon johtavan koulutuksen toteutumisesta suunnitelman mukaisesti.
Kehittämispäällikkö	Osallistuu koulutuksen kehittämisryhmän toimintaan. Toimii TKI-yhteyshenkilönä. Koordinoi oman koulutusalan koulutuksen kehittämishankkeita.
Osaamispäällikkö	Vastaa opetussuunnitelmatyöstä. Vastaa osaamisen kehittamisestä omilla koulutusaloilla. Kehittää ja soveltaa yhteistyössä ammatillisen opettajankoulutuksen kanssa pedagogiikkaa.
Osaamisala-/yksikönjohtaja	Vastaa tulosyksikön kehittämisestä, alan investointien toteuttamisesta ja seurannasta.
Koulutuksen kehittämisryhmä	Koordinoi koulutuksen kehittämistä Oamkin tasolla.
Vararehtori	Vastaa koulutuksesta ja sen kehittämisestä Oamkissa.

Tutkinto-ohjelmat ovat tehneet vertaisoppimista. Tavoitteena on ollut kannustaa arviointitoimintaan, saada vertaispalautetta tutkinto-ohjelman nykytilasta ja uusia ideoita kehittämistyöhön. Esimerkiksi tietojenkäsittely ja terveydenhoitajakoulutus sopivat yhteisestä palvelumuotoilun toteutuksesta, ja opintojakso on nyt osa kummankin tutkinto-ohjelman opetussuunnitelmia. Vertaisoppiminen on koettu hyväksi tavaksi verkostoitua, jakaa kokemuksia ja hyviä käytäntöjä.

Työelämän edustajat ovat mukana rakentamassa ajantasaista, laadukasta ja työelämää palvelevaa koulustamme (ks. luku 1.1 ja 1.2 ja 2.3). Syksyllä 2023 Oulun kauppakamari auditoi viiden tutkinto-ohjelmamme työelämäläheisyyttä. Auditoitavissa tutkinto-ohjelmissa on tarkasteltu:

- miten työelämäyhteistyötä teemme ja mittaamme
- miten huomioimme opiskelijat suhteessa työelämäyhteistyöhön
- kuinka tuloksellista ja vaikuttavaa työelämäyhteistyömme on.

Työelämäauditointeja jatkamme eri tutkinto-ohjelmissa keväällä 2024. Aloitamme lisäksi vuonna 2024 tutkinto-ohjelmien kansainväliset akkreditoinnit.

Jatkuvan oppimisen kehittämiseksi selvitimme loppuvuonna 2023 sidosryhmiemme tarpeita yhdessä Oulun yliopiston kanssa verkkoavoriimillä. Näkökulmana on, miten voimme tukea osaamisen kehittämistä ja tarjota mahdollisuuksia jatkuvaan elämänmittaiseen oppimiseen.

Ennakointi luo perustan koulutustarjonnan uudistamiselle

Koulutuksen ennakointityötä olemme kartoittaneet edellisen auditoinnin jälkeen. Ennakointia teemme tutkinto-ohjelmissa pääsääntöisesti osallistamalla oman alan kehittämistyöhön ja sidosryhmäyhteistyön sekä kartoitusten ja analyysien avulla. Ennakoinnin pohjalta olemme käynnistäneet esimerkiksi uusia englanninkielisiä tutkinto-ohjelmia.

Erilaisten hajallaan olevien aineistojen ja tietolähteiden hyödyntäminen haastaa ennakoinnin tekemistä. Ennakointityötä on tarpeen vahvistaa ja tehdä näkyväksi osaamisaloilla.

Hyödynnämme palautteita koulutuksemme kehittämisessä

Opiskelijapalauttejärjestelmämme osa-alueet ovat

- opintojaksoilta kerättävä palaute (kuva 8)
- vuosittain järjestettävä yleinen opiskelijakysely
- valtakunnalliset kyselyt
 - ammattikorkeakoulujen valmistumisvaiheen opiskelijapalautekysely (AVOP)
 - uraseurantakysely.

Opintojaksopalautetta keräämme kaikilta opintojaksoilta yhtenäisellä järjestelmällä. Otimme vuonna 2022 kehittämiskohteeksi toteutusten loppupalautteen vastausaktiivisuuden nostamisen. Tällä hetkellä noin 25 % opiskelijoista antaa toteutuksilta loppupalautetta aiemman noin 10 %:n sijaan. Vaihtelu opintojaksojen välillä on kuitenkin suurta, ja palautteen antamiseen on edelleen kannustettava opiskelijoita. Valmistuvat opiskelijat arvioivat, että säännöllinen palautteen antamisen mahdollisuus on toteutunut Oamkissa suurimmalla osalla opintojaksoista.

Kuva 8. Opintojaksopalautteen avulla opiskelijat arvioivat oman osaamisensa kehittymistä ja opettajat saavat palautetta opintojakson sisällöistä ja toteutuksesta. Järjestelmän kautta opettajat voivat antaa opintojaksoista vastapalautetta.

Vuosittaisessa opiskelijakyselyssä selvitämme muun muassa opintojen sujuvuutta ja etenemistä. Valmistumisvaiheessa opiskelijat vastaavat AVOP-kyselyyn ja viiden vuoden kuluttua valmistumisesta valtakunnalliseen uraseurantakyselyyn. Näiden kautta saamme tietoa opetuksen ja tutkintojen kehittämiseen.

Palautteiden käsittely ja hyödyntäminen ovat osa ammattikorkeakoulun tiedolla johtamista. Tuomme esille opiskelijoiden vaikuttamismahdollisuuksia ja teemme opiskelijapalautteiden vaikutuksia näkyväksi. Tavoitteenamme on kehittää palautekulttuuria niin, että palautteen anto ja sen käsittely ovat luonteva ja jatkuva osa opintoja.

Seuraamme kehittämistyön onnistumista

Seuraamme koulutuksen kehittämissä, osaamisaloilla ja tutkinto-ohjelmissä koulutuksen tunnuslukuina

- tutkintojen kokonaismäärää ja tavoiteajassa suoritettuja tutkintoja
- avoimen amk:n opintopisteitä
- opiskelutyytyväisyyttä

- ammattikorkeakoulun vaikutusalueelle työllistymistä ja sen laatua
- tutkinto-ohjelman suositteluhaluutta.

Yhtenä tavoitteenamme on parantaa tavoiteajassa valmistuneiden määrää. Siinä meidän on hyödynnettävä vahvemmin oppimisanalytiikkaa oppimisprosessien seuraamisen, analysoinnin ja parantamisen tueksi. Esimerkiksi analysoimalla oppijoiden suorituksia ja tunnistamalla varhaisia merkkejä heidän haasteistaan tai tarpeistaan tarjoaisimme oppijoille opintojen etenemisen kannalta nykyistä paremmin oikea-aikaista tukea ja ohjausta.

Vahvuudet

Koulutuksen kehittämisvastuut on määritelty selkeästi.

Koko henkilöstö voi vaikuttaa koulutuksen kehittämisen linjauksiin säännöllisten yhteisten keskustelujen kautta.

Opiskelijapalauttejärjestelmä on kattava. Opiskelijat voivat sitä kautta vaikuttaa koulutuksen kehittämiseen.

Kehittämiskohteet

Koulutuksen ennakointityötä on kehitettävä ja tehtävä näkyväksi osaamisaloilla.

Oppimisanalytiikkaa ja siitä saatavan tiedon hyödyntämistä on kehitettävä koulutuksen tueksi.

Yhteistä palautekulttuuria opiskelijoiden kanssa on kehitettävä vuorovaikutteisemmaksi ja keskustelelevammaksi.

1.3 Koulutuksen arviointi ja kehittäminen

- Assessment of the audit team

Opiskelijapalautetta hyödynnetään koulutuksen kehittämisessä

Oulun ammattikorkeakoululla on monipuoliset menettelytavat koulutuksen arviointiin ja kehittämiseen. Ammattikorkeakoulussa seurataan kuukausittain opintojen etenemistä sekä koulutusten ja jatkuvan oppimisen toteutumista raportointityökalu Power BI:n avulla ja useilla eri palautemekanismeilla.

Opiskelijapalauttejärjestelmä koostuu opintojaksopalautteesta, vuosittaisesta opiskelijakyselystä sekä valtakunnallisista AVOP- ja uraseurantakyselyistä. Oulun ammattikorkeakoulu arvostaa opiskelijapalautetta, ja opiskelijapalauttejärjestelmän suunnitelmat opiskelijapalautteen paremmaksi hyödyntämiseksi käyvät ilmi vuosittaisista laatuksatsauksista. Palautejärjestelmän uudistaminen on opetuksen tiekartassa merkitty vuodelle 2025.

Opintojaksopalauttejärjestelmän osalta haasteena on ollut alhainen vastausprosentti. Laatuksatsauksessa 2023 tavoitteeksi on asetettu, että vähintään 50 % opintojaksoille ilmoittautuneista antaa opintojaksopalautteen. Syksyn 2023 aikana palauteprosentti oli saatu nousemaan keskimäärin 24 %:iin aikaisemmasta 10 %:sta. Auditointiaineiston mukaan palautteenantoa on tehostettu järjestämällä tiedotustilaisuuksia ja kehittämällä tutkinto-ohjelmakohtaista seuranta. Hyvinä käytäntöinä ovat ajan varaaminen palautteen annolle

opintojakson viimeisellä tunnilla sekä opiskelijoiden tehostettu motivointi vastaamiseen. Keväällä 2023 tehtiin kaksi videota, joita opettaja voi hyödyntää motivoidessaan opiskelijoita vastaamaan palautekyselyyn. Opintojaksopalautteen vastausprosentti on nostettu opettajien kanssa käytävien kehityskeskusteluiden teemaksi, ja asiasta on keskusteltu myös koulutuksen kehittämissuunnitelmassa. Auditointiryhmä suosittelee Oulun ammattikorkeakoulua jatkamaan yhteisten linjausten kehittämistä opintojaksopalautteen vastaamisaktiivisuuden lisäämiseksi, joita kukin tutkinto-ohjelma voi toteuttaa itselleen sopivalla tavalla. Lisäksi auditointiryhmä suosittelee jatkamaan eri tutkinto-ohjelmien hyväksi todettujen käytäntöjen jakamista ja käymään keskustelua niistä tutkinto-ohjelmatiimeissä.

Auditointiryhmä pitää hyvänä käytäntönä vuosittain järjestettävää Oulun ammattikorkeakoulun omaa kaikille opiskelijoille kohdennettua opiskelijakyselyä, joka täydentää valmistuneiden AVOP-kyselyä. Opiskelijakyselyn vastausprosentti oli AMK-opiskelijoilla 32 % ja YAMK-opiskelijoilla 25 %. Vuosittainen opiskelijakysely tuottaa tutkinto-ohjelmakohtaista tietoa muun muassa koetusta koulutuksen työelämäläheisyydestä, opintojen sisällöistä ja toteutuksesta sekä niiden etenemisestä. Kysely tuottaa myös arvokasta tietoa opiskelijoiden kokemasta palvelujen laadusta, yhteisöllisyydestä ja yhdenvertaisuudesta. Laatukatsauksessa 2023 todettiin opiskelijakyselyn tilastollisestikin merkitsevät erot eri tutkinto-ohjelmien välillä. Auditointiryhmän mielestä opiskelijakysely luo hyvän pohjan yhteiselle keskustelulle verrattaessa ja jaettaessa korkeakoulun sisäisiä hyviä käytänteitä ja kehitettäviä asioita, jotka ovat eri aloilla erilaisia.

Ammattikorkeakoulu tekee vuosittaisesta uraseurantakyselystä koosteen, joka on saatavilla intrassa. Uraseurantaa, AVOP-kyselyä ja vuosittaista opiskelijakyselyä koskevat tutkintokohtaiset aineistot välitetään jatkoanalysoitavaksi opintovastaaville tutkinto-ohjelmatiimeihin. Näin ollen tutkinto-ohjelmissa on voitu arvioida parhaillaan opiskelevien, valmistuneiden ja viisi vuotta sitten valmistuneiden kokemuksia koulutuksesta. Tämän perusteella tutkinto-ohjelmat ovat asettaneet itselleen 1–3 kehittämiskohdetta. Kaikkien tutkinto-ohjelmien raporteista on laadittu korkeakoulutasoinen yhteenveto kaikille intraan nähtäväksi.

Vastapalautetta eli tietoa opiskelijapalautteen perusteella tehdyistä muutoksista annetaan vaihtelevasti

Auditointivierailun perusteella opiskelijat kokivat palautteenannon kanavana vaikuttamiseen, ja heillä oli hyviä kokemuksia nopeasti vaikuttaneesta palautteesta. Opiskelijoiden palautteen pohjalta oli tehty muutoksia esimerkiksi opetusmenetelmiin, arviointikriteereihin, opintojen suoritustapoihin sekä aikatauluihin. Lisäksi opiskelijat kertoivat, että opettaja oli parantanut opetustaan heidän palautteensa perusteella tai heidän palautteensa oli johtanut jopa opettajan vaihtamiseen. Toisaalta opiskelijat kuvasivat tilanteita, joissa heille ei ollut annettu tietoa heidän antamansa palautteen vaikutuksista. Opettajat voivat pyytää opiskelijalta välipalautetta opiskelijapalautejärjestelmässä, mitä opiskelijat pitivät hyvänä. Kevään 2024 opiskelijapalautekoosteessa oli seuranta myös vastapalautteen määrästä.

Laatukatsauksissa 2022–2023 opiskelijapalautteeseen liittyvänä kehittämiskohteena on palautekulttuurin kehittäminen, joka sisältää muun muassa opiskelijapalautteiden nykyistä

näkyvämmäksi tekemisen. Auditointivierailulla haastatellut opiskelijat toivat esiin, että palautteen näkyväksi tekemisen rinnalla he toivovat opettajan kertovan, miten opintojaksoa on muutettu opiskelijapalautteen perusteella. Auditointiryhmä kehottaakin korkeakoulua kehittämään menettelytapoja, joilla opiskelijoille suunnattua viestiä palautteiden aikaansaamista muutoksista voidaan tehostaa. Auditointiryhmä suosittelee ammattikorkeakoulua arvioimaan myös menettelytapoja, joilla opintojaksokohtaisen vastapalautteen antamisen merkitystä voitaisiin vahvistaa. Lisäksi auditointiryhmä suosittelee ammattikorkeakoulua jatkamaan laatukatsauksissa esille nostettua, opiskelijat ja henkilöstö huomioon ottavaa palautekulttuurin kehittämistyötä.

Koulutuksia kehitetään palautteiden perusteella vastaamaan työelämätarpeita muuttuvassa yhteiskunnassa

Koulutusten osaamistavoitteita suunnitellaan järjestelmällisesti työelämän muutokset ja ajantasainen tieto huomioiden. Koulutuksia kehitetään systemaattisesti ja työelämälähtöisesti eri tutkinto-ohjelmissa. Opetussuunnitelman mukaisten osaamistavoitteiden kriteerit on kirjattu opetussuunnitelmiin, joiden avulla osaamista arvioidaan opintojakson päätyttyä. Auditointiaineistojen mukaan opetushenkilöstö seuraa työelämän tarpeiden muutoksia. Opettajat kuvasivat opettajatyöpajassa ajantasaisen tutkitun tiedon hankkimista oman opetuksen kehittämiseksi. Opiskelijat antoivat pääsääntöisesti myönteistä palautetta koulutuksen ajantasaisuudesta.

Oulun ammattikorkeakoulun syksyllä 2023 aloittamat työelämäauditoinnit yhdessä Oulun Kauppakamarin kanssa ovat hyvä esimerkki työelämälähtöisyyden arvioinnista ja sen huomioon ottamisesta koulutuksen suunnittelussa. Syksyllä 2023 auditointiin viisi tutkinto-ohjelmaa. Henkilöstöintra Heimossa saatavilla olevat työelämäauditointien perusteelliset raportit kuvaavat monipuolisesti tutkinto-ohjelmien työelämälähtöisyyden nykytilaa ja kehittämistarpeita. Auditointiryhmä suosittelee Oulun ammattikorkeakoulua harkitsemaan työelämäauditointien ottamista pysyväksi työelämälähtöisen ja ajantasaisen koulutuksen kehittämisen välineeksi.

Oulun ammattikorkeakoulussa on toteutettu myös tutkinto-ohjelmien keskinäistä vertaisoppimista, mitä auditointiryhmä pitää erinomaisena keinona jakaa alojen hyviä käytäntöjä. Sosiaali- ja terveystieteiden YAMK-koulutus oli toteuttanut vertaisoppimista Laurean kanssa ja sisäisesti kulttuurialan kanssa, mistä oli noussut esille tarve vahvistaa YAMK-tutkinnon kansainvälisyyttä.

Henkilöstön ja opiskelijoiden tarpeet otetaan huomioon tukipalveluiden kehittämisessä

Oulun yliopiston tuottamina digipalvelujen ja kirjaston tuottamien palveluiden tarjonta oli auditointihaastattelujen mukaan selkeä henkilöstölle ja opiskelijoille. Esimerkiksi kirjastopalvelut tekevät aineistohankintoja myös ammattikorkeakoululle ja huolehtivat julkaisupalveluista, joka on tärkeä osa TKI-toimintaa. Lisäksi kirjastopalvelut antavat tiedonhankinnan opetusta niin opiskelijoille kuin henkilöstölle. Auditointiaineistojen perusteella tukipalveluja kehitetään henkilöstön ja opiskelijoiden tarpeita kuunnellen.

Oulun yliopiston ja Oulun ammattikorkeakoulun yhteisten ICT-palvelujen yhteistyö vaikuttaa toimivan joustavasti. ICT-palveluja on kehitetty muun muassa opiskelijapalautekyselyn vastausten ja digimentoreiden tuottaman palautetiedon perusteella. ICT-palveluiden palautekyselyiden lisäksi palvelut hyödyntävät tikettipalautteita ja kuukausittaisissa palaverissa reflektoidaan ICT-palvelujen tilaa ja kehitystarpeita. Auditointihaastattelun perusteella Oulun ammattikorkeakoulun oma data-analytiikkatiimi koettiin hyvin toimivana käytäntönä, ja yhteistyössä ICT-palvelujen kanssa on toteutettu muun muassa tiedolla johtamisen kehittämistä.

Auditointihaastatteluissa nousi esille kehittämistoiveita palveluiden tuottajien ja Oulun ammattikorkeakoulun keskinäisen tarkoituksenmukaisen vuorovaikutuksen lisäämiseksi. Auditointiryhmä suosittelee, että Oulun ammattikorkeakoulu vahvistaa koulutuspalveluiden suunnitteluun, toteutukseen ja laadun arviointiin liittyvää yhteistyötä Oulun yliopiston kanssa. Oulun ammattikorkeakoulun koulutuspalvelujen järjestämistä arvioidaan tarkemmin luvussa 4.